

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1938 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare och fångar m. fl.

Genom en den 10 december 1937 dagtecknad proposition, nr 18, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) **Förordning**

om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl.

Häriigenom förordnas som följer:

1 §.

I den mån ej nedan annorlunda stadgas skall av allmänna medel ersättning utgivas, där någon,

som är intagen å tvångsarbetsanstalt eller kronohäkte för ådömt tvångsarbete eller å allmän uppfostringsanstalt eller å allmän eller statsunderstödd enskild alkoholistanstalt eller

som å fattigvårdsanstalt eller annat arbetsställe fullgör honom jämlikt 71 § lagen den 14 juni 1918 om fattigvården eller 72 § barnavårdslagen den 6 juni 1924 anvisat arbete,

under vistelsen å anstalten, häktet eller arbetsstället skadas till följd av olycksfall eller ådrager sig yrkessjukdom, som avses i lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

Med olycksfall, som i första stycket sägs, likställes olycksfall vid färd till eller från anstalten, häktet eller arbetsstället, där färden föranledes av och står i omedelbart samband med intagningen eller arbetsanvisningen.

I avseende å ersättning enligt denna förordning skola, där ej annat följer av vad nedan stadgas, bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete och i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar i tillämpliga delar lända till efterrättelse. Ersättningen bestämmes av riksförsäkringsanstalten, i den mån ej för vissa fall jämlikt 6 och 7 §§ lagen om försäkring för olycksfall i arbete beslutanderätten tillkommer försäkringsrådet.

2 §.

Den skadade eller sjuke är skyldig att underkasta sig vård eller föreskrift av läkare, som vederbörande föreståndare för anstalt eller häkte eller fattigvårdsstyrelse eller barnavårdsnämnd eller riksförsäkringsanstalten må tillkalla.

Sjukpenning eller livränta utgives ej till den skadade eller sjuke för tid, varunder han av anledning, som i 1 § sägs, vistas å anstalt eller häkte eller varunder han undergår frihetsstraff, hålles häktad eller är intagen å säkerhetsanstalt. Därest särskilda skäl därtill äro, må dock så mycket av livränta, som belöper å nämnda tid, eller del därav i stället utgivas till sådan anhörig till den skadade eller sjuke, som, för den händelse olycksfallet eller sjukdomen medfört dennes död, varit berättigad att i anledning av dödsfallet erhålla livränta.

3 §.

Vid bestämmandet enligt 9 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete av den årliga arbetsförtjänsten skall, där denna befinner sig överstiga ettusen-sjuhundrasextiofyra kronor, det överskjutande beloppet icke tagas i beräkning.

4 §.

Är den skadade eller sjuke berättigad att vid skada till följd av olycksfall eller vid yrkessjukdom av statsmedel erhålla avlöning, pension eller annan ersättning, som icke avses i denna förordning men som helt eller delvis utgör understöd på grund av olycksfallet eller yrkessjukdomen, eller skall sådant understöd utgå från kassa eller pensionsinrättning, som understödes med statsmedel, skall i fråga om avdrag från ersättningen enligt denna förordning i tillämpliga delar gälla vad i 11 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas angående avdrag för understöd, som av arbetsgivare utgives eller bekostas.

5 §.

Varder person, som avses i 1 §, skadad till följd av olycksfall eller ådrager han sig yrkessjukdom, skall underrättelse härom ofördröjligen meddelas föreståndaren för anstalten eller häktet, eller, där den skadade eller sjuke annorstädes än å anstalt eller häkte utfört honom anvisat arbete, vederbörande fattigvårdsstyrelse eller barnavårdsnämnd.

6 §.

Där olycksfallet eller sjukdomen medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning enligt denna förordning, skall ofördröjligen av föreståndaren för anstalten eller häktet eller av vederbörande fattigvårdsstyrelse eller barnavårdsnämnd skriftlig anmälan om olycksfallet eller sjukdomen göras hos riksförsäkringsanstalten. Närmare bestämmelser rörande sådan anmälan meddelas av Konungen.

7 §.

Vad i 25 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas rörande nedsättning av ersättning skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande

ersättning enligt denna förordning. Därjämte må, om olycksfallet eller sjukdomen föranletts därav, att den skadade eller sjuke begått brottslig handling eller åsidosatt gällande föreskrifter för ordningens uppehållande, eller om eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, ersättningen till honom skäligen nedsättas eller ock beslutas, att sådan ersättning ej skall utgå.

8 §.

Ersättning enligt denna förordning utgår ej, om ersättning i anledning av olycksfallet eller yrkessjukdomen utgives enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete eller lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

9 §.

Vad i 33 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas skall gälla jämväl i fråga om ärenden rörande tillämpningen av de i denna förordning givna bestämmelserna. Beträffande försäkringsrådets behandling av ärenden, varmed försäkringsrådet sålunda har att taga befattning, skall gälla vad i 6 § lagen den 29 juni 1917 om försäkringsrådet stadgas i fråga om där omförmälda ärenden.

10 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av försäkringsrådet eller riksförsäkringsanstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1938, men äger ej, därest icke Konungen för särskilt fall annorlunda beslutar, tillämpning i fråga om olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före nämnda dag.

Vad i denna förordning sägs om säkerhetsanstalt skall, intill dess lagen den 18 juni 1937 om förvaring och internering i säkerhetsanstalt trätt i kraft, avse vårdanstalt för förminskat tillräkneliga förbrytare och interneringsanstalt för återfallsförbrytare.

2) Förordning

om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

I den mån ej nedan annorlunda stadgas skall av allmänna medel ersättning utgivas, där någon, som undergår frihetsstraff eller är intagen i säkerhetsanstalt eller hålles häktad, under vistelsen å straff- eller säkerhetsanstalten eller häktet skadas till följd av olycksfall eller ådrager sig yrkes-

sjukdom, som avses i lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkes-sjukdomar.

Med olycksfall, som i första stycket sägs, likställes olycksfall vid färd till eller från anstalten eller häktet, där färden föranledes av och står i omedelbart samband med straffverkställigheten, intagningen eller häktningen.

I avseende å ersättning enligt denna förordning skola, där ej annat följer av vad nedan stadgas, bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete och i lagen om försäkring för vissa yrkes-sjukdomar i tillämpliga delar lända till efter rättelse. Ersättningen bestämmes av riksförsäkringsanstalten, i den mån ej för vissa fall jämlikt 6 och 7 §§ lagen om försäkring för olycksfall i arbete beslutanderätten tillkommer försäkringsrådet.

2 §.

Den skadade eller sjuke är skyldig att underkasta sig vård eller föreskrift av läkare, som vederbörande fångvårdsmyndighet eller, efter det han blivit frigiven, riksförsäkringsanstalten må tillkalla.

Sjukpenning eller livränta utgives ej till den skadade eller sjuke för tid, varunder han av anledning, som i 1 § sägs, är berövad friheten, eller varunder han å tvångsarbetsanstalt eller kronohäkte förrättar honom ådömt tvångsarbete eller såsom intagen å allmän uppfostringsanstalt eller allmän eller statsunderstödd enskild alkoholistanstalt vistas å anstalten, eller varunder han å fattigvårdsanstalt fullgör honom jämlikt 71 § lagen den 14 juni 1918 om fattigvården eller 72 § barnavårdslagen den 6 juni 1924 anvisat arbete. Därest särskilda skäl därtill äro, må dock så mycket av livränta, som belöper å nämnda tid, eller del därav i stället utgivas till sådan anhörig till den skadade eller sjuke, som, för den händelse olycksfallet eller sjukdomen medfört dennes död, varit berättigad att i anledning av dödsfallet erhålla livränta.

3 §.

Vid bestämmandet enligt 9 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete av den årliga arbetsförtjänsten skall, där denna befinnes överstiga ettusen-sjuhundrasextiofyra kronor, det överskjutande beloppet icke tagas i beräkning.

4 §.

Är den skadade eller sjuke berättigad att vid skada till följd av olycksfall eller vid yrkessjukdom av statsmedel erhålla avlöning, pension eller annan ersättning, som icke avses i denna förordning men som helt eller delvis utgör understöd på grund av olycksfallet eller yrkessjukdomen, eller skall sådant understöd utgå från kassa eller pensionsinrättning, som understödes med statsmedel, skall i fråga om avdrag från ersättningen enligt denna förordning i tillämpliga delar gälla vad i 11 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas angående avdrag för understöd, som av arbetsgivare utgives eller bekostas.

5 §.

Där olycksfallet eller sjukdomen medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning enligt denna förordning, skall, så

snart ske kan, av styresmannen för vederbörande fångvårdsanstalt skriftlig anmälan om olycksfallet eller sjukdomen göras hos riksförsäkringsanstalten. Närmare bestämmelser rörande sådan anmälan meddelas av Konungen.

6 §.

Vad i 25 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas rörande nedsättning av ersättning skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande ersättning enligt denna förordning. Därjämte må, om olycksfallet eller sjukdomen föranletts därav, att den skadade eller sjuke begått brottslig handling eller åsidosatt gällande föreskrifter för ordningens uppehållande, eller om eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, ersättningen till honom skäligen nedsättas eller ock beslutas, att sådan ersättning ej skall utgå.

7 §.

Vad i 33 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas skall gälla jämväl i fråga om ärenden rörande tillämpningen av de i denna förordning givna bestämmelserna. Beträffande försäkringsrådets behandling av ärenden, varmed försäkringsrådet sålunda har att taga befattning, skall gälla vad i 6 § lagen den 29 juni 1917 om försäkringsrådet stadgas i fråga om där omfördä ärenden.

8 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av försäkringsrådet eller riksförsäkringsanstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1938, men äger ej tillämpning i fråga om olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före nämnda dag.

Vad i denna förordning sägs om säkerhetsanstalt skall, intill dess lagen den 18 juni 1937 om förvaring och internering i säkerhetsanstalt trätt i kraft, avse vårdanstalt för förminskat tillräkneliga förbrytare och interneringsanstalt för återfallsförbrytare.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslagen, får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet vill i korthet redogöra för huvuddragen i de båda förslagen.

Enligt den ifrågasatta lagstiftningen skall ersättning av statsmedel utgivas, där någon — som är intagen å tvångsarbetsanstalt eller kronohäkte för ådömt tvångsarbete eller å allmän uppfostringsanstalt eller å allmän eller statsunderstödd enskild alkoholistanstalt eller som å fattigvårdsanstalt eller annat arbetsställe fullgör honom jämlikt 71 § lagen den 14 juni 1918 om fattigvården eller 72 § barnavårdslagen den 6 juni 1924 anvisat arbete eller

som undergår frihetsstraff eller är intagen i säkerhetsanstalt eller hålles häktad — under vistelsen å anstalt, häkte eller arbetsställe skadas till följd av olycksfall eller ådrager sig yrkessjukdom, som avses i lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar. Med olycksfall, varom nu talats, likställes olycksfall vid färd till eller från anstalten, häktet eller arbetsstället, då färden föranledes av eller står i omedelbart samband med intagningen, arbetsanvisningen, straffverkställigheten eller häktningen. I avseende å ersättningen, vilken som regel bestämmes av riks försäkringsanstalten, skola, med vissa undantag, olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagarna i tillämpliga delar lända till efter rättelse. Bland de föreslagna avvikelserna från sistnämnda båda lagar må framhållas, att sjukpenning eller livränta ej skall utgivas till den skadade eller sjuke för tid, varunder han vistas å anstalt eller häkte, som avses i förslagen. Därest särskilda skäl därtill äro, må dock så mycket av livränta, som belöper å nämnda tid, eller del därav i stället utgivas till sådan anhörig till den skadade eller sjuke, som, för den händelse olycksfallet eller sjukdomen medfört dennes död, varit berättigad att i anledning av dödsfallet erhålla livränta. Vid bestämmandet av den årliga arbetsförtjänsten enligt olycksfallsförsäkringslagen skall den särregeln gälla, att, om arbetsförtjänsten överstiger 1,764 kronor, det överskjutande beloppet icke skall tagas i beräkning.

Utskottet.

Vid granskning av nu föreliggande förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot desamma och får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 3 mars 1938.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Tamm, Hagman, P. Sandström**, *Knut Petersson, Västberg, John Gustavson* och *Sten*;

från andra kammaren: herrar *Österström**, *Hage, Olovson, Hallagård, Molander, Sandström* i Härnösand och *Thorell** samt fru *Johansson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.